

ANAÏS NIN

Spioon armastuse majas

Inglise keelest tõlkinud

Anne Lange

„Loomingu Raamatukogu kuldsari“
SA Kultuurileht

Tõlgitud väljaandest:

Anaïs Nin
A Spy in the House of Love
Swallow Press
/ Ohio University Press
Athens, 1984

Täiendatud ja redigeeritud trükk väljaandest:

Anaïs Nin, „Spioon armastuse majas“
Inglise keelest tõlkinud Anne Allpere
Toimetanud Terje Kuusik
Loomingu Raamatukogu, 1993, nr 46–47
Tallinn, Perioodika

Uustrüki saatesõna toimetanud ja korrektuuri lugenud Triinu Tamm
Kujundanud Maris Kaskmann

© Anaïs Nin, 1959. Kõik õigused kaitstud
© Tõlge eesti keelde ja saatesõna. Anne Lange ja Loomingu Raamatukogu, 2024
© Kaanefoto. Elsa Dorfman, 1970. Vikipeedia. CC-BY-2.5.

Trükkinud Tallinna Raamatutrükikoda

ISSN 2674-4678 (trükis)
ISSN 2674-4686 (epub)
ISBN 978-9916-713-85-3 (trükis)
ISBN 978-9916-713-86-0 (epub)

Valedetektor magas, kui telefon helises.

Esialgu arvas ta, et see on äratuskell, mis käsib tõusta, aga siis oli ta täiesti ärkvel ja mäletas, mis ametit peab.

Hääl, mida ta kuulis, oli kähe, justkui moonutatud. Ta ei saanud aru, mis just oli häält muutnud: alkohol, narkootikumid, ärevus või hirm.

See oli naise hääl; aga võinuks olla ka nooruki oma, kes matkib naist, või naise oma, kes matkib noorukit.

„Milles asi?“ küsis ta. „Hallo. Hallo. Hallo.”

„Ma pidin kellegagi rääkima; mul ei tule und. Ma pidin kellelegi helistama.“

„Te tahate üles tunnistada...“

„Üles tunnistada?“ kordas hääl kahtlustavalt; seekord oli tõusev hääletoon vaieldamatult naise oma.

„Kas te ei tea, kes ma olen?“

„Ei, ma valisin huupi. Olen seda varemgi teinud. Keset ööd on hea kellegi häält kuulda, niisama.“

„Miks võõrast häält? Helistage sõbrale.“

„Võõras ei esita küsimusi.”

„Minu amet ongi küsimuste esitamine.“

„Kes te olete?“

„Valedetektor.“

Pärast seda sõna oli pikk vaikus. Valedetektor arvas, et naine paneb toru ära. Aga kuulis siis, et telefoni köhatati.

„Kas te olete veel seal?“

„Jaa.“

„Ma arvasin, te panete toru ära.“

Telefonist kostis naer, sundimatu, sädelev, keerlev naer: „Ega te ju telefoni teel oma tööd ei tee!“

„Teil on õigus. Ometi ei oleks te mulle helistanud, kui oleksite süütu. Süü on koorem, mida inimene üksinda kanda ei jaksa. Niipea kui kuritöö tehtud, võetakse telefonikõne või tunnistatakse üles võõrale.“

„Kuritegu ei ole.“

„On ainult üks pääsetee: ülestunnistus, kinnivõtmine, kohus, karistus. Sellest unistab iga kurjategija. Aga nii lihtne kõik ka ei ole. Ainult pool inimesest otsib lepitust, vabanemist piinavast süüst. Teine pool tahab endiselt vaba olla. Nii et ainult pool annab alla ja hüüab: „Võtke mind kinni“, teine pool loob aga takistusi, tõkkeid, püüab põgeneda. See on flirt õigusega. Kui õigus on nutikas, hakkab kurjategija abiga lugu hargnema. Kui ei, hoolitseb kurjategija oma lepituse eest ise.“

„Kas see oleks hullem?“

„Ma arvan küll. Ma arvan, et me ise oleme oma tegude üle palju karmimad kohtumõistjad kui elukutselised kohtunikud. Me mõistame kohut oma mõtete, kavatsuste, varjatud needmiste, varjatud vihkamiste, mitte ainult tegude üle.“

Naine pani toru ära.

Valedetektor helistas operaatorile, andis korralduse kõne tuvastada. See oli võetud baarist. Pool tundi hiljem istus mees seal.

Ta hoidus ringivaatamisest ega otsinud silmadega. Ta tahtis vaid kõrvu teritada, et häält ära tunda.

Kui naine kokteili tellis, tõstis mees ajalehelt pilgu.

Riietatud punasesse ja hõbedasse, manas naine välja sireeni andvad tuletõrjeautod, mis südant võpatama pannes õnnetust kuulutades jõhkralt läbi New Yorgi tänavate kihutavad; riietatud üleni punasesse ja hõbedasse, kiiskavasse punasesse ja hõbedasse, mis lõikasis kehasse nagu noaga. Kui mees teda esimest korda vaatas, tundis ta: *kõik lahvatab põlema!*

Punase ja hõbedase seest ja pika appihüüuga luuletaja poole, kes elab igas inimeses, nagu elab igas inimeses laps, viskas naine sellele luuletajale ootamatult keset linna redeli ja käskis: „Roni!“

Kui ilmus see naine, taandus linna tavapärase elukorraldus redeli ees, millest tuli üles ronida, ja seisis sirgelt nagu parun Münchhauseni redel, mis viib taevasse.

Ainult et see redel viis tulle.

Mees vaatas teda veel kord professionaalselt kulmu kortsutades.

Naine ei suutnud paigal istuda. Ta rääkis katkematult ja vahetpidamata, palavikuliselt õhku ahmides, nagu kardaks vaikust. Ta istus, nagu ei saaks ta kaua istuda; ja kui ta tõusis, et sigarette ostma

minna, tahtis ta kohe niisama läbematult oma kohale tagasi jõuda. Kannatamatu, vilgas, valvas, nagu kardaks ta rünnakut, rahutu ja ahne, jõi ta kiirustades; tema naeratus oli nii välkkiire, et mees ei olnudki kindel, oli see üldse naeratus; ta kuulas vaid poolenisti seda, mis talle räägiti; ja isegi siis, kui keegi baaris ettepoole kummardudes teda nimepidi hõikas, ei reageerinud ta esialgu, nagu ei olekski see tema nimi.

„Sabina!“ hõikas mees baarist, naisele kahtlaselt otsa vajudes, aga hoidis kätega toolileenist kõvasti kinni, sest kartis ümber kukkuda.

Keegi, kes lähemal istus, kordas viisakalt nime, mille naine viimaks omaks võttis. Sel hetkel rebis valedetektor katki küütluse, mille olid loonud öö, hääl, unetablett ja naise juuresolek, ning otsustas, et naise käitumises on kõik süü tunnused: naine vaatas baari ukse poole, nagu ootaks ta põgenemiseks õiget hetke; rääkis mõtlematult, seose-tult; tema liigutused olid rabedad ja järsud, jutuga haakumatud; fraasid segased; vaikimine ootamatu, tusane.

Kui sõbrad naise poole triivisid, tema kõrvale istusid ja siis teiste laudade juurde triivisid, pidi naine oma üldiselt vaikset häält tõstma, et olla kuuldav ka üle keelitava bluusi.

Ta rääkis peost, kus olid toimunud mingid intsidendid, ähmased vahejuhtumid, millest valedetektor ei suutnud eristada ei kangelannat ega ohvrit; rääkis poolelijäänud kosmilisest unenäost tagurpidikäikudega, kasvamiste, kahanemiste ja pööraste kujutlus-piltidega. Nüüd oli naine Marokos, koos kohalike naistega saunas, kasutas nende pimsskivi ja õppis prostituutidelt, kuidas turult ostetud koolipulbriga silmi värvida. „See on söepulber ja pannakse otse silma sisse. Esialgu on kibe ja ajab nutma, aga siis valgub piki silmalaugu laiali ja nii saavad nad silmade ümber selle säravmusta söetriibu.“

„Kas sa nakkust ei saanud?“ küsis keegi naisest paremal, keda valedetektor hästi ei näinud, mittemidagiütlev isik, kellest naine isegi talle vastates välja ei teinud: „Ei, prostituudid lasevad pulbri mošees õnnistada.“ Ja siis, kui teised naerma pahvatasid, kuigi naise meelest ei olnud siin midagi naljakat, naeris ta nendega kaasa; ja nüüd tundus, nagu oleks kõik, mis ta rääkis, kirjutatud hiiglasuurele tahvlile, tema aga võtab käsna ja kustutab kõik ainsa fraasiga, mis jätab arusaamatuks, kes need seal saunas õigupoolest olid; või oli ta seda lugu hoopis

lugenud või baaris kuulnud; ja niipea kui ta oli selle oma kuulajate peast kustutanud, alustas ta uut lugu...

Tegelaskujude näod ja kontuurid visandati vaid poolikult; ja kui valedetektoril just hakkas neist mingi ettekujutus tekkima, ilmus uus nägu ja kuju, nagu juhtub unenäos. Ja kui valedetektor arvas, et Sabina oli rääkinud naisest, selgus, et see ei olnudki naine, vaid mees, ja kui hakkas kuju võtma mees, selgus, et valedetektor oli kuulnud valesti: see oli noormees, kes meenutas Sabinat kunagi hoidnud naist; ja samal hetkel muundus see noormees rahvahulgaks, kes oli Sabinat ühel õhtul alandanud.

Valedetektor ei suutnud meeles pidada inimeste rodu, keda naine oli armastanud, vihanud, kelle eest põgenenud, nagu ta ei suutnud sammu pidada ka naise välimuse muutumisega, millele viitasid fraasid nagu „sel ajal ma olin blond“, „sel ajal ma olin abielus“; ja kes siis oli see, kes oli ära unustatud või reedetud; ja kui valedetektor meeletult klammerdus teatud korduvate sõnade külge, ei moodustanud nende korduvus ometi mingit pilti, pigem viis ilmselge vasturääkivuseni. Kõige järeleandmatult kordus sõna „näitleja“, kuigi valedetektor ei osanud pärast tundidepikkust jälgimist öelda, kas naine oli näitleja või tahtis olla või teeskles end olevat.

Naist ajas tagant ülestunnistamispalavik, mis sundis teda looriserva kergitama, ja niipea kui keegi liiga tähelepanelikult kuulas, ta kohkus. Ikka ja jälle võttis ta tohutu käsna ja kustutas kõike eitades kõik, mis oli öelnud, nagu oleks segadus iseenesest kaitsekeep.

Kõigepealt kutsus ja meelitas ta su oma maailma; siis ummistas kõik vahekäigud, ajas segamini kõik kujutlused, justkui tahtnuks ta jälitajad maha raputada.

Uksele ilmuv koidik vaigistas naise. Ta tõmbas keebi tugevamini ümber õlgade, nagu oleks tegu viimase ähvarduse, suurima vaenlasega. Koidu poole ei pöördunud ta isegi oma palavikulise kõnega. Ta põrnitses seda vihaselt ja läks baarist välja.

Valedetektor järgnes talle.

Enne kui Sabina ärkas, oli tema tumedate silmade laugude vahelt piludest näha vääriskivide kalk helendus, puhas, sügavrohelist särav berüll, mida naise palavikulisus ei olnud veel soojendanud.

Kohe seejärel oli ta ärkvel, kaitsevalmis.